

PRÁVNÍ GRAMOTNOST V MEDICÍNĚ PRAGRAM

CZ.1.07/2.2.00/28.0152

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

**Pokusy o nastavení úrovně
odškodňování bolestného a ztížení
společenského uplatnění podle
nového občanského zákoníku
(dále jen „NOZ“)**

**Loyka S.¹, Adamus K.², Duda M.¹, Dobiáš M.¹,
Hrubá K.¹, ¹LF UP v Olomouci**

²www.advokati-karvina.cz

zákon č. 89/2012 Sb.

- K 1.1.2014 skončila účinnost zákona č. 40/1964 Sb., občanského zákoníku a vstoupil v účinnost zákon č. 89/2012 Sb., nový občanský zákoník
- Rozsáhlý kodex - 3081 (ztrácí se v něm i jeho tvůrci)

Rozdílné názory

- Přijetí nového OZ je částí odborné veřejnosti přijímáno a částí odsuzováno

Pozitivní

- ponechání co nejširšího prostoru **svobodné iniciativě jednotlivce** (hledisko autonomie vůle)
- tzv. „**diskontinuita**“, neboť (dle důvodové zprávy) nelze navazovat na paradigmatata totalitárních právních předpisů a civilní právo tímto krokem má šanci obstát v integrující Evropě
- kategorický **rozchod s právními tradicemi totalitarismu**
- údajná „**srozumitelnost**“ i pro běžného občana

Negativní

- Novým OZ se de facto **vymazala předcházející judikatura**, kdy dle názoru části odborné veřejnosti bude dále nepoužitelná (JUDr. Nykodým – ÚS)
- Nejvyšší soud má odpovědnost za jednotný výklad práva ve státě, má ale jen velmi omezenou škálu možností, jak to dělat
- Možnost „sjednocujících stanovisek“, ale :
- aby k tomuto mohlo dojít, musí existovat vzájemně si odporující pravomocná rozhodnutí soudů

Negativní

- I za účinnosti starého OZ a relativně ustálené judikatury byla předvídatelnost práva relativní – často nejistý výsledek sporu
- Většinou však advokát dovedl poradit s jistou mírou pravděpodobnosti (věděl totiž, jak soudy v obdobných věcech rozhodují).
- Za účinnosti NOZ advokát sdělí pouze svůj názor a dodá, že neví, kam se bude ubírat judikatura soudů (vznik nepředvídatelnosti práva)

Negativní

- Je zde sice náběh k precedentnímu systému =>
- 13 NOZ: Každý, kdo se domáhá právní ochrany, může důvodně očekávat, že jeho právní případ bude rozhodnut obdobně jako jiný právní případ, který již byl rozhodnut a který se s jeho právním případem shoduje v podstatných znacích; byl-li právní případ rozhodnut jinak, má každý, kdo se domáhá právní ochrany, právo na přesvědčivé vysvětlení důvodu této odchylky. **Ale:**

Negativní

- pro soudce prvního i druhého stupně soudů bude obtížné rozhodovat v rámci republiky **předvídatelně a obdobně**, když po mnoho let nebude existovat žádná ustálená judikatura Nejvyššího soudu.

I. Bolestné

- - do 31.12.2013: vycházelo se z **vyhl. č. 440/2001 Sb.** – o odškodnění bolesti a ztížení spol. uplatnění
- Vyhláška vycházela z podrobně propracované systematiky zdravotních obtíží

I. Bolestné

- vyhl. 440/2001 Sb.:
 - byla **zrušena** bodem 237. a 238. přechodných ustanovení 3090 NOZ **s odůvodněním, že** „soudní praxe má být po 1.1.2014 oproštěna od vlivu moci výkonné, která dosud prostřednictvím pravidel obsažených ve vyhlášce nepřipustně limitovala soudy v možnosti přiznat dostatečnou a spravedlivou náhradu zejména za závažné zdravotní následky“ (nesmysl, viz. dále)

I. Bolestné

- 2956 a 2958 NOZ.: hovoří o nahrazení škody, nemajetkové újmy, duševních útrap.. a to peněžitou náhradou plně vyvažující vytrpěné bolesti .. Nelze-li výši náhrady takto určit, stanoví se podle zásad slušnosti.
vágní pojmy (plné vyvážení újmy, zásada slušnosti)
- Chyběla kritéria pro posouzení obsahu těchto pojmů i výše náhrady

I. Bolestné

- Důvodová zpráva k NOZ uvedla doslova:
„Soudní praxe se musí sama shodnout na zásadách, podle nichž bude postupováno, pocit’ují-li někteří představitelé soudní moci potřebu tabulek, vzorců, klíčů speciálně pro tyto účely“

=> hlavní důvod vzniku Metodiky

- Roční práce expertní skupiny soudců, lékařů, odborných lékařských společností, právníků
- Má doporučující charakter

I. Bolestné

- Metodika:
- - je vypracován **nový přehled bolesti** nastavující nově definované proporce mezi jednotlivými stavy
- Přehled bolesti se skládá z jednotlivých položek, jimiž jsou přiřazeny bodové hodnoty
- Výsledný bodový součet se vynásobí částkou odpovídající hodnotě bodu (1% hrubé měsíční nominální mzdy na přepočtené počty zaměstnanců za rok předcházející roku, v němž vznikl nárok (vznikla bolest), **problém je však v tom, že:**

Problém metodiky

- - ČLK **nebyla přizvána** k jednáním ani vyzvána k připomínkám
- - ČLK **např. nesouhlasí** s tím, aby tím, kdo by mohl hodnotit bolestné a ztížení společenského uplatnění mohl být pouze znalec z oboru zdravotnictví, nového odvětví „odškodňování nemateriální újmy na zdraví“ s absolvováním nástavbového kursu

Problém metodiky

- - ČLK **doporučila** MS ČR, aby takový systém nového znaleckého odvětví **neakceptovala**
- I my jej považujeme za nadbytečný, v konečném důsledku vedoucí ke zhoršení postavení pacientů
- Nové odvětví snad nebude, nicméně metodika existuje

Problém metodiky

- - nový systém **nepřipomínkovaly všechny odbornosti**, nejsou dána jednotná pravidla, každá odbornost (společnost) vnímají rozdíly v hodnocení jinak (aktivní jsou v tomto smyslu zejména chirurgické obory)
- Chybí jednotné logické zásady se zjednodušením metodiky
- **Chybí totožné chápání pojmů** lékaři, právníky, soudci

II. Ztížení společenského uplatnění

- Zcela nový systém
- Využití mezinárodní klasifikace funkčních schopností, disability a zdraví (MKF) vypracované WHO (systematiky trvalých zdravotních újem)
 - Nejedná se tedy o bodový součet diagnóz , násobený peněžitou hodnotou jednoho bodu (dříve), ale procentní vyjádření ztráty životních příležitostí **ve stupních 0 – 4 a k tomu odpovídající škále 0-100%**

II. Ztížení společenského uplatnění

- Př.:
- **100%** - absolutní vyřazení poškozeného ve všech sférách (úplná ztráta kognitivních a pohybových funkcí, sebeobsluhy a možnosti zapojit se do společenských aktivit), kdy všechny mírnější formy postižení by byly procesně odstupňovány směrem dolů
- Ona limitní částka, odpovídající 100%, je **10.000.000,- Kč** (400 násobek průměrné hrubé měsíční nominální mzdy – 24.953,- Kč)

Nový rozsudek

- - rozsudkem Obvodního soudu pro Prahu 10 byla dosud stanovena nejvyšší náhrada za újmu na zdraví způsobenou ve zdravotnickém zařízení ve výši 30.300.000,- Kč dle starého OZ a vyhlášky, i když dle nové metodiky by částka de facto neměla překročit 10 mil. Kč.. (smír – 20 mil.)

Děkujeme za pozornost

LF UP Olomouc

www.advokati-karvina.cz